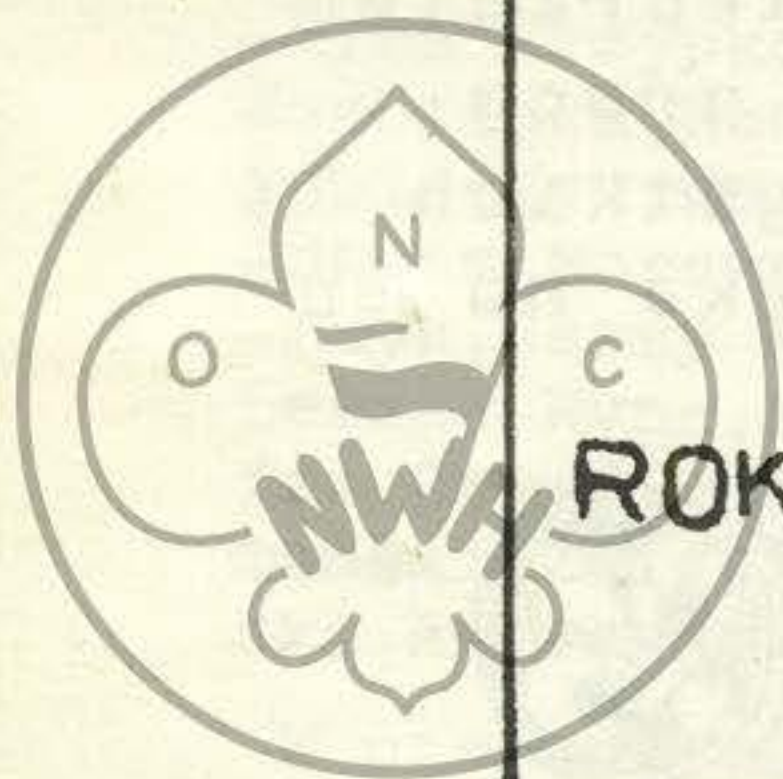

BIULETYN

ROK-VOL. XI. NR-NO. 3. (32).
WRZESIEŃ-SEPTEMBER 1983.
VANCOUVER, B.C. CANADA.

SPÓJNIK TERENOWY OBWODU "WSCHÓD"

ROK I

MARZEC 1959

NO. 1

FOR MEMBERS ONLY

archiwum

***Harcerski ruch młodzieży to organizacja nauki jak również radości życia !

Poprzez szeregi tego Ruchu przechodzi liczna młodzież Polonijna. Korzysta ona w tym czasie z doświadczeń organizacji, z nadzieją jej wychowawców, iż wniosą oni w latach następnych swego życia do -datnie wartości w życie Polonii.

Pozostają w Harcerstwie - jednostki !

Ale z czasem i one odchodzą. Odchodzą na "Wieczną Wartę". Jest to prawo życia. Realne przypomnienie sobie iż życie nasze to jak alfabet, zaczyna się pod literą A i kończy pod literą Z, nasuwa nam zasadnicze myśli.

Z punktu widzenia historii Harcerstwa, wychowanie młodzieży w duchu przykazań Prawa i Przymierzenia jest kamieniem węgielnym tej pracy. Ale, pozostawienie dokumentacji tej pracy, jest podporą dla następców w podobnych poczynaniach, kiedy ci kierownicy odejdą na 'Wieczną Wartę'.

Liczni instruktorzy pracy harcerskiej na świecie, już za życia poczynili zapisy swoich doświadczeń w tym zakresie. Po -dziękowanie dla nich jest tutaj na miejscu.

Inni, posiadają wiele historycznego materiału o Harcerstwie. Ci, powinni to zdeponować w swej 'sile wieku' w Komisjach Historycznych ZHP lub zapisać to w testamencie dla takowych.

Choć ostatnio rzeczywiście nie wiele słyszy się o pracy Komisji Historycznej ZHP w Londynie, to jednak, powstają takowe w różnych krajach, jako Komisje Historyczne Okręgów ZHP. Komisje owe, nie tylko mają za zadanie zbierania takich historycznych materiałów, ale opracowanie ich i przygotowanie do publikacji. Szczególnie ważne jest ich zadanie w czasie, kiedy Związek czyni przygotowania do obchodu swego 75-lecia powstania. Wszelkie prace w tym zakresie powinny być wykonane n a - u k o w o ! Bo słusznie pisze Hm. RP Henryk Glass;

.. "Zadaniem badacza historii jest służyć prawdzie, bez względu na to, czy jest ona uczuciowo przyjemna czy nieprzyjemna dla zwolenników takiej czy innej postaci" .. ('W pracy i walce', Londyn 1978). Czas ucieka ! Dogania nas wszystkich litera Z, a młode pokolenie Harcerstwa w Polonii czeka na sprawozdanie z działalności swoich wychowawców. ***

Z kart Historii Związku Harcerstwa Polskiego

SPÓJNIK

terenowy

Prasa harcerska powstaje zazwyczaj z potrzeby tej organizacji. Okazało się w końcu 1958 roku, iż dla terenu działalności: hufca żeńskiego im. 'Podhale' oraz męskiego im. 'Warmia' w Nowym Jorku (USA) zaistniała konieczność wydawania pisma organizacyjnego.

Sam moment powstania harcerskiego pisma: "Spójnik Terenowy", opisał redaktor jego, hm. Henryk Półtorak, słowami;

... "Siedząc w gronie elizabetskiej rodziny harcerskiej, jestem przygnębiony. Phm. Władek Misiąg, znany na owe czasy z 'lekkości' swego umysłu, przerywa naszą zadumkę słowami: 'no dobrze, piszcie gazety, książki - my będziemy czytać, a dajcie nam spokój z tasiemcowymi listami'. Zabrałem te słowa, luźnie rzucone przez druha Władka i zaniósłem na Radę MDH Andrzeja Małkowskiego, którą prowadziłem w Manhatann, N.Y..

Nie upłynęło 3 miesiące, a ćwik Leon Dembowski, przyboczny drużyny i zarazem, zastępowy z-pu wędrowników 'Orły bez gniazd', z planem w ręku meldował gotowość podjęcia wydania gazetki harcerskiej. - I t a k s i ę z a c z ę ł o. / 1

Plan ten został zrealizowany pod koniec marca 1959 roku. Piszę o tym redaktor w setnym numerze pisma nast.:

... "W dniu 21-go marca 1959 roku na powielaczu S.P.K., został odbity 1-szy numer "Spójnika Terenowego" w dość szczupłym nakładzie (50 egz.), które rozesłano po 6-ciu Stanach Ameryki Półn.

Na tym samym powielaczu odbito jeszcze 20 następnych numerów, poczem 22-gi do obecnego odbijamy na własnej maszynie offsetowej typu 80.".../1/

W okresie lat wydawniczych 'Spójnika Terenowego' 1959-1979, pracowało nad nim wiele harcerek i harcerzy pod kierownictwem dh. Henryka Półtoraka, hm. Byli tam więc, na różnych stanowiskach administracyjnych: Mariola Adamczyk, Dzidzia Bielska, phm. Zygmunt Bielski, Helena Boguniewicz, hm. Krystyna Czerniachowicz, Leon Dembowski, phm, Janina Dagys, phm, Irena Dubicka, Elżbieta Górecka, Ewa Gieratowa, hm, Irena Kozłowicz, Krystyna Krzypkowska-Szymańska, Barbara Kawa-Rozbiecka, Henryka Kawa-Kosińska, phm, Halina Kubiaczyk, Barbara Kwaśnik, Ina Łaniewska, Tadeusz Morawski, phm, Mariola Maniecka-Adamczyk, Jerzy Maderski, phm, Andrzej Maniecki, Leszek Mync, Maria Orłowicz-Krzypkowska, Rafał Ornaf, Krzysztof Skowroński, Leszek Szymański, Zbigniew Szymański, Bogdan Wasutyński, Andrzej Waluś, Barbara Zawoyska.

W pierwszym numerze 'Spójnika Terenowego' dh. H. Półtorak przedstawił krótki zarys po-

SPÓJNIK TERENOWY
OBWODU "WSCHÓD"

ROK I

MARZEC 1959

NO. 1

FOR MEMBERS ONLY

przednich poczynaniach wydawniczych na tamtejszym terenie pracy harcerskiej, oraz nakreśliła plan pracy 'Spójnika Terenowego', pisząc:

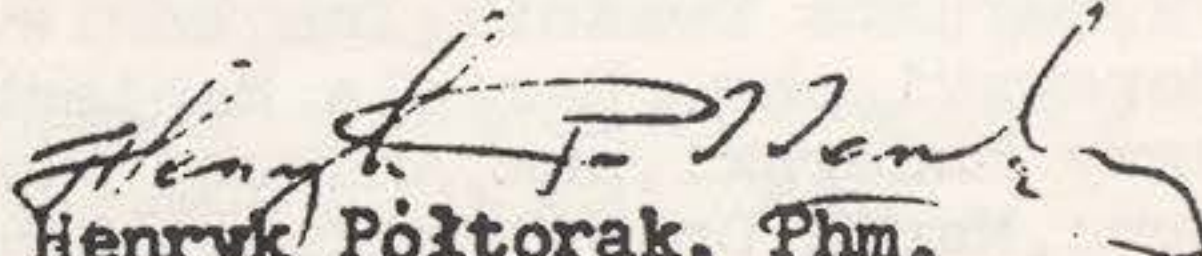
S Ł O W O O B J A Ś N I A J Ą C E .

Zapoczątkowana w 1950 roku praca harcerska przez Druha Hm. R. Stańkowskiego na terenie New York powoli rozwija się i przybiera na sile. Z Jednostek w Manhattanie powstają Jednostki w Bridgeport, Waterbury, Buffalo, Hartford, Yonkers, Elizabeth, Brooklyn, Baltimore, New Britain, Jersey City i Philadelphia. Komendy Chorągwi dla usprawnienia pracy na terenie New York mianują: Hufców Hufca Harcerzy i Hufcowego Hufca Harcerzy. Tworzy się Obwód "Wschód" w New Yorku. W miarę rozrostu liczbowego zwiększyły się potrzeby, szukano platformy poprzez którą można by przeprowadzać wymianę myśli, osiągnąć, zdobyć. - Pamiętam, jak u schyłku roku 1955 Druha "Jarzębina" Hm. Ewa Gierat, odważyła się podać w obieg pierwsze piśmko "Przesyłka obiegowa". Ile zgrzytu wywołało ukazanie się tych pięciu, a czasem dziesięciu kartek, ale jednak "Przesyłka obiegowa" wytrwała. Przeszło dwadzieścia kolejnych numerów dostało się do rąk czytelników. - Druga próba to projekt Druhny Hufcowej Hm. Heleny Boguniewicz, wydania "Jednodniówki". Tak prosiła, nalegała by z Akcji Letniej roku 1958 stworzyć dokument, jako świadectwo wkładu Z.H.P. do gmachu Polonii Amerykańskiej. Należy sądzić, że to się komuś nie podobało. Wydano wyrok skazujący, "Jednodniówka" na zagładę. (To przypominało mi okres panowania na ziemi Heroda) - Dziś rodzi się (w tajemnicy) nowe piśmko. Otrzymuje skromną szatę i nogi, by mogło o własnych siłach powędrować ścieżkami emigracyjnymi, wyjść na powitanie wiosny. - Sprężyną podjęcia tego czynu był "Błyskawiczny Orzeł" - Druh Leon, który zameldował Zastęp "Orłów bez gniazd" zwierając się o swym zamiarze. - Spojrzałem w oczy "Wytrwałemu", "Pracowitemu", "Bystremu", "Cichemu", "Niespokojnemu" i "Drapieżnemu". Widząc orlą siłę - uległem namowom i ofiarowałem swą pomoc.

Drodzy! - Druhny i Druhowie!

Oddając wam pierwszy egzemplarz naszego i waszego piśmka, mamy na celu dwie rzeczy. Najpierw chcemy spróbować własnych sił i posiadać własne terenowe piśmko. Drugim, a może ważniejszym celem naszym jest związanie wszystkich ośrodków harcerskich dokoła centralnego punktu, jakim chcielibyśmy by "SPOJNIK TERENOWY" stał się. Będzie on docierał wszędzie, każdy będzie miał możliwość go czytać i każdy będzie miał słuszną pretensję znaleźć w nim coś dla siebie, i nie tylko dla siebie, ale i siebie samego, jeśli zechce coś napisać. Bądźmy wszyscy redaktorami jego, niech on będzie tym silniej wasz, a nie daleki i obcy. Piszcie do nas wszystko i o wszystkim co was interesuje i jakie macie życzenia, a na tym skorzystamy i my, bo każdy następny numer będzie nam łatwiej złożyć, a Wam dawać będzie coraz więcej tego, czego w nim szukać będziecie. Oczekujemy stosu listów.

C z u w a j !

Henryk Półtorak, Phm.
za Komitet Redakcyjny.

121

Przypisek - podtytuł; "Obwód 'Wschód'" ukazał się tylko w pierwszych dwóch numerach 'Spójnika Terenowego'. W treści, pismo jest bardzo bogate. Już od pierwszego numeru, zadbano o zamieszczanie tam gawędy na temat wychowania

harcerskiego. Jest to wartościowy materiał wychowawczy w harcerstwie. W myśl potrzeby, podawano najważniejsze Rozkazy oraz zarządzenia władz Z.H.P. na Emigracji, tak lokalne z USA jak i te z Londynu, Anglia. Przy każdej okazji: świąt religijnych, jak Wielkanoc czy Boże Narodzenie, zamieszcza się odpowiednie materiały informacyjno-historyczne. Okoliczności uroczystości narodowych: 3-maj itp, znajdują swoje odzwierciedlenie w specjalnych artykułach na te tematy, wierszy itp. materiału, który jednocześnie jest pomocnym w pracy harcerskiej na świecie.

Przez wszystkie numery pisma, jest dobrze rozpracowany i podany materiał informacyjny na temat poczynań i prac hufców harcerskich w Stanach Zjednoczonych. Ten materiał, dzisiaj stanowi już skarb historycznych informacji o ZHP w tym kraju. Ale nie tylko o Ameryce tam pisano. Wszędzie tam, gdzie to było możliwe, redakcja 'Spójnika Terenowego', zamieszcza wiadomości z pracy harcerskiej na szerokim świecie.

Redakcja prowadzi również, i to obszernie, dział pt; 'Listy do Redakcji'. Piszą do niej, harcerki i harcerze z USA. Piszą z innych krajów, jak n.p. z Argentyny, Australii czy Kanady. Wiele ciekawych myśli tam zapisano!

Zwraca się również dużo uwagi na kartkach 'Spójnika Terenowego' na właściwą współpracę z lokalnymi organizacjami Polonijnymi. Wszędzie tam gdzie jest ku temu potrzeba, zanotowano ich specjalne obchody czy rocznice organizacyjne. Ta 'polityka' redakcyjna, spowodowała poparcie tych organizacji dla pisma.

Nie zapomniano też o najmłodszych w harcerstwie. Prowadzi się tam 'Kącik Zuchowy'. Jest dział "Wieści Harcerskie", w którym podawane były najważniejsze wiadomości z pracy jednostek w terenie. Jest dział pt; 'Od Redakcji', w którym zawsze ta Redakcja miała coś do powiedzenia czytelnikowi. Rubryka funduszu wydawniczego 'Spójnika', kwitowała przekazane datki na ten cel. Również był dział 'Imieniny', w którym podawane były imiennie osoby obchodzące swoje imieniny, z życzeniami dla nich od Redakcji pisma.

W ciągu pierwszych 11-tu lat ukazało się 100 numerów, pisma, które rozprawdane było po 15-tu ośrodkach pracy harcerskiej w USA, wysyłane było do Anglii oraz Kanady. Nakład w tym czasie 'Spójnika Terenowego' wynosił od 300 do 320 egzemplarzy./1/.

W marcu 1973 roku, ukazał się 150-ty numer tego pisma.

Piszę tam m.in. redaktor hm. Henryk Półtorak :....

... "Jesteśmy pismem dla młodzieży, ale to nie znaczy, że byliśmy, czy chcielibyśmy kiedykolwiek być, pismem nieistniejącym w naturze młodzieżowego getta. Jesteśmy pismem Związku Harcerstwa Polskiego, więc zgodnie z jego programem - pismem otwartym

na wszystko co postępowe, żywe, co nie zna-
czy, że bezkrytycznym.".../3/

Pod względem wykonania technicznego, to
pierwsze numery od 1-go /marzec 1959 r/do
21-go włącznie /marzec 1961 r/odbijane by-
ły na powielaczu ręcznym z tekst pisany
jedynie po jednej stronie kartki. Numery,
zawierały przeciętnie 8 do 10 stron. Od nu-
meru 22-go /kwiecień 1961 r/do maja 1979
r.pismo odbijane jest formą offsetową o
stałych rozmiarach:280x215 mm.z przecięt-
ną ilością 12 stron każdego numeru z poda-
niem zawsze, właściwej metryki pisma.

Podkreślić tutaj trzeba fakt, ukazywania
się od numeru 22-go, bardzo licznych i do-
brze wykonanych zdjęć, obrazujących pracę
harcerską oraz życie Polonii w USA.

Częstotliwość wydawnicza pisma wyznaczo-
na była na dwumiesięcznik. W pierwszych la-
tach istnienia tej publikacji, termin ten
był dotrzymany. Później, z powodów trudno-
ci technicznych czy ludzkich, następowały
przerwy, o czym m.in. piszę dh. Półtorak:

..." I znów w dużej mierze z powodów od
nas niezależnych nie wyszedł spod prasy
we właściwym terminie 'Spójnik' od czerw-
ca 1978 r. do lutego 1979 r., a to na sku-
tek nie możliwości nawiązania kontaktu z
naszym drukarzem, który uległ wypadkowi sa

SPÓJNIK terenowy

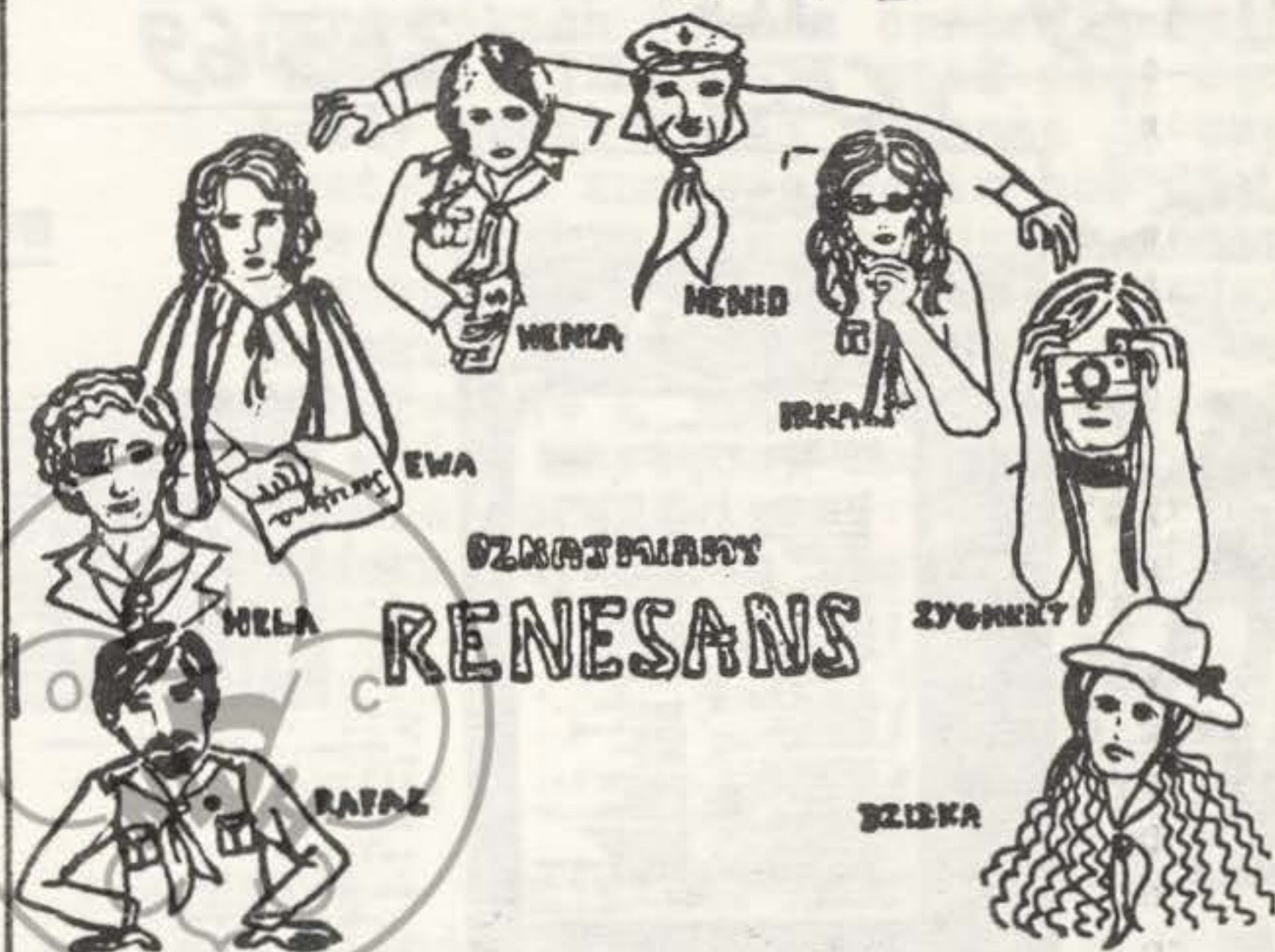
Gdy w świetle księżycy pukają pukaeso,
harcersz sicutko do serca koleaso.

Nr. 30
Rok - IV
LUTY 1962 r.

For members only.

SPÓJNIK terenowy

JUŻ MAMY 15 LAT

OZNACZENIA
RENESANS

Rok XV
Nr. 2/73
Marzec - kwiecień 1973 r.

For Members Only

-mochodowemu i przebywał w szpitalu,
oraz naganne postępowanie wielu osób
z otoczenia - ujemnie wpłynęło na
stan zdrowotny Waszego Redaktora."..
/4/.

Do regularnych numerów pisma zali-
czyć można ostatni numer pod datą :
Rok. XIX. Nr. 5/77, Wrzesień-Październik
1977 r. Następne dwa numery - wydane
jako specjalne a poświęcone Ojcu Sw.
są datowane: Rok. XX-XXI Lipiec-Gru-
dzień 1978 - Styczeń-Luty 1979 oraz
Rok. XXI. Maj 1979 r.

'Spójnik Terenowy' zaliczyć można
do wartościowych wydawnictw ZHP poza
granicami Kraju i żałować że odeszła
z terenu pracy harcerskiej w USA, po-
żyteczna dla nich gazetka. -ZB-

- /1/"Spójnik Terenowy", Rok. XI. Nr. 100
Marzec 1969 r.
- /2/Tamże. Rok. I. Nr. 1. Marzec 1959 r.
- /3/Tamże. Rok. XV. Nr. 2. Marzec-Kwie-
cień 1973 r.
- /4/Tamże. Rok. XX-XXI. Lipiec-Grudzień
1978-Styczeń-Luty 1979 r.

Adres redakcji: 345 New York, ELIZABE-
TH, New Jersey, 07202, USA.

BATALION HARCERSKI WOJSKA POLSKIEGO W WARSZAWIE W LISTOPADZIE 1918 ROKU

Dnia 11 listopada 1918 roku mija 65 lat od powstania w Warszawie Batalionu Harcerskiego - jednego z pierwszych oddziałów tworzącego się po odzyskaniu Niepodległości Wojska Polskiego. Harcerski oddział wojskowy nie istniał długo, ale odegrał rolę, którą warto przypomnieć. Zapoczątkował on historię harcerskich oddziałów Wojska Polskiego dobrze zapisanych w walkach roku 1920 i potem we wrześniu 1939 roku i w okresie walki podziemnej w Polsce.

Dnia 3 listopada 1918 roku w Warszawie w mieszkaniu druha Zdzisława Zalewskiego (ul. Al. Jerozolimskie nr. 36), jednego z najaktywniejszych działaczy harcerskich w Warszawie w czasie I wojny światowej - odbyło się zebranie przedstawicieli instruktorów z Warszawy i Poznania z Adamem Kocem, z Polskiej Organizacji Wojskowej. POW była powołana do życia po rozwiązaniu I Brygady Legionów, aby przygotować zręby organizacyjne wojska polskiego. Ze strony harcerstwa w zebraniu udział wzięli: kś. Jan Mauersberger, Stanisław Rudnicki, Zdzisław Zalewski z Warszawy, oraz Wincenty Wierzejewski z Poznania - późniejszy dowódca Kompanii Harcerskiej w Poznaniu. Na zebraniu omówiono sprawę mobilizacji Harcerstwa w momencie ostatecznej klęski niemieckiej.

Dnia 6 listopada 1918 roku warszawskie władze harcerskie jawnie już działającego Harcerstwa na terenie b. Kongresówki (Polski centralnej dawnego zaboru rosyjskiego) - Naczelny Inspektorat Harcerstwa Polskiego powołał Wydział do spraw wojskowych. Jego kierownictwo powierzono porucznikowi Tadeuszowi Młodkowskiemu - oficerowi I Brygady Legionów.

11 listopada 1918 roku był dniem przełomowym. Rozpoczęło się na ulicach Warszawy rozbieranie żołnierzy niemieckich i miało powstać Państwo Polskie, którego ramieniem zbrojnym miało być Wojsko Polskie. Jednym z pierwszych - a być może że pierwszym - oddziałem zmobilizowanym sprawnie w tym dniu była Kompania Harcerska pod dowództwem druha Jerzego Wądołkowskiego - późniejszego pułkownika. Kompania tego dnia rozbroiła Niemców w gmachu zarządu cywilnego niemieckiego i objęła budynki dawnego Pałacu Saskiego przy placu Saskim, nazwanym potem placem marszałka Piłsudskiego. Tego placu, który w latach ostatnich zapisał się tak mocno w dziejach Polski w czasie wizyty Papieża Jana Pawła II.

Mobilizacja Harcerstwa trwała i 18 listopada oddział harcerski liczył już 141 chłopców z Warszawy i 50 przybyłych spoza Stolicy. W trzy dni później oddział liczył już 279 harcerzy-żołnierzy, a 23 listopada powstał formalnie Batalion Harcerski pod dowództwem por. T. Młodkowskiego. Dnia 13 grudnia Batalion Harcerski złożył przysięgę wojskową i przeddefilował przed Naczelnym Wodzem - brygadierem Józefem Piłsudskim. Batalion miał trzy kompanie, które liczyły już: I-279 żołnierzy, II-185, III-215. W kilka tygodni później powstała jeszcze kompania karabinów maszynowych. Pierwsze awanse podoficerskie nastąpiły 21 grudnia: mianowano 5 sierżantów i 3 plutonowych. Jednym z sierżantów został późniejszy generał - druh harcmistrz Edward Pfeiffer.

Batalion objął służbę garnizonową w Warszawie, a więc ochronę tworzących się komend i urzędów wojskowych, magazynów itp. Patrolował też miasto. Była to szara codzienna służba pozbawiona blasku przygody frontowej. W lutym Batalion wydzielił specjalny Oddział osłony Naczelnego Wodza. O oddziale tym wspominał w swej książce -ce Juliusz Kaden Bandrowski.

Ale taka służba garnizonowa wcale nie w smak była młodzieży harcerskiej w dniach, kiedy toczyła się walka zbrojna o uratowanie Lwowa przed nacjonalistami ukraińskimi i kiedy zaczęły się boje w obronie wschodnich rubieży Rzeczypospolitej przed wojskami bolszewickimi, które rozpoczynały marsz na podbój Europy. Zaczęły się 'dezercje' z Batalionu: ucieczki chłopców - na front!

Przesądziło to o decyzji skierowania żołnierzy harcerzy do różnych pułków liniowych, a części do Szkoły Podoficerskiej w Dęblinie.

Dnia 15 kwietnia 1919 roku dowódca Batalionu por. T. Młodkowski został odkomenderowany do 1 Dywizji Piechoty, a jego następcą już 23 kwietnia wydał ostatni rozkaz Batalionu. Harcerzy z Batalionu można było spotkać w licznych oddziałach: 3,

5,6,7, pułku piechoty legionów:13,21,36,201 pułku piechoty;w 201 pułku szwoleżców.

Dnia 12 listopada 1938 roku - a więc w dwadzieścia lat od powstania Batalionu - odbył się w Warszawie 'zjazd żołnierzy Batalionu'.Została wydana drukiem broszura;"Batalion harcerski Wojsk Polskich.-Zarys historyczny 1918-1938"Wydawnictwo "Godziemba",Warszawa 1939.Liczy ona ok.60 stron.Na ścianie Pałacu Saskiego -w tym czasie siedziby Sztabu Generalnego WP- umieszczona została tablica pamiątkowa Batalionu.Sąsiadowała ona z Grobem Nieznanego Żołnierza.Gmach Sztabu został w czasie Powstania Warszawskiego 1944 roku całkowicie zniszczony,a po tablicy nie został żaden ślad.

Odtworzona lista żołnierzy Batalionu obejmuje 683 nazwiska.Lista zaś poległych podaje 38 nazwisk,ale o losach dalszych 40 brak było wiadomości.Zarządzeniem losu fragmenty archiwum Batalionu ocalało- nawet drobne kwity magazynowe.Znajdują się one w archiwum w Warszawie.

Dowódcy wojskowi cenili sobie żołnierzy-harcery.Rozkaz władz wojskowych zezwalał harcerzom na noszenie krzyży harcerskich na mundurach wojskowych,a specjalny rozkaz wiceministra spraw wojskowych gen.K.Sosnkowskiego z lipca 1920 roku określił warunki,które winny być spełnione,aby oddział -kompania,batalion,pułk- miał prawo używania nazwy 'harcerski'.

Rocznica utworzenia pierwszego Batalionu Harcerskiego w roku 1918 w Warszawie powinna być świętem wszystkich harcerzy-żołnierzy i świętem harcerskich kompanii i batalionów. Dwa z nich 'Zośka' i 'Parasol'-odznaczone zostały orderem Virtuti Militari.

Jan Rossman,hm.

P.S."Batalion"wydawał piśmiennik,którego poszczególne numery nosiły różne tytuły :
'Ordynans','Rekrut','Wartownik','Posterunek','Ofierma garnizonowa','Dekownik'
=====

"LIST PARYSKI" Harcmistrz Henryk Kapiszewski (ur.19.XII.1899 - zm. 29.VI.1964 r.)był cennym i znanym instruktorem w pracy harcerskiej do której włączył się we wczesnych latach swego życia.Był On m.i organizatorem Obwodu Brzozowskiego w l.1917-1918,czł.Kom.Chor.Sląskiej w l.1928-1936,redagował z żoną pismo harcerskie "Na Tropie",jest autorem książki "Związek Harcerstwa Polskiego w Niemczech"(1969 r.).A podczas ub.wojny znalazł się we Francji gdzie pracuje w Komitecie Wykonawczym ZHP (1939-1942)dalej w Anglii(1942 - 1944)oraz ponownie we Francji(1945-1947).Do Kraju powrócił w r.1947.W czasie pobytu ostatniego we Francji,w r.1946 redagował i wydawał (?) pismo pod tytułem :
"List Paryski".Zupełnie przypadkowo odnaleziono w Brukseli w październiku 1981 r numer tego pisma,które było projektowane jako informator dla rozproszonych po świecie harcerzy, z września 1946 roku. W tym numerze /częściowo uszkodzonym/ piśmiennik Kapiszewski prace pod następującymi tytułami:

"Wprowadzenie Henryka Kapiszewskiego"(Uwagi o problemach emigracji i sytuacji politycznej Polski - zakończone 14 wytycznymi) - 2 str., "Na marginesie problemu Młodzieżowego"(Pogląd na problemy młodzieży sekretarza generalnego Skautingu Francji) - 8-10 str., "Punkt widzenia sfer katolickich" - 11-12 str., "Tradycja u podstaw przyszłości"(Tezy Harcerstwa Męskiego w Konspiracji) - 13-14 str., "Zmiana Prawa Harcerskiego" 14-15 str., "Z rozkazu Naczelnictwa ZHP, nr.3. z dn.7.VII.1945" - 15 str., "Komunikat Naczelnictwa ZHP w sprawie Komisji Ideowej" - 15 str., "Sprawozdanie z Konferencji Ideologicznej ZHP w Osowcu" - 16-17 str., "Tezy dotyczące Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego"- 17-19 str., "Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie"- 19-20 str., "Skutki wojny i powojenne niepewności"- 21 str., "Pierwsze zebranie po wojnie Komitetu Międzynarodowego"- 22 str., "Pismo 'Jamboree' zmiana formy i redaktora" - 22 str., "Trzynasta sesja Światowego Komitetu Skautek" -23 str., "Lato Światowego Ruchu Skautek" - 23 str., "Konferencja Kierowniczek Starszych" - 24 str., "Konferencja Komisarek Międzynarodowych" - 24-25 str., "Międzynarodowy Obóz 'Juliette Low' w Adelboden"- 25 str., "Młodzież Niemiecka a Skauting" - 25-28 str., "Skauting w obozach wysiedleńców" - 28-29 str., "Skauting Rosyjski w Niemczech"- 29-31 str., "Państwa Bałtyckie" -31-33 str., "Rosyjska sfera pływów"- 33 str., "Tragedia Skautingu Węgierskiego" - 33-40 str., "Jugosławia"- 40str "Skauting Finlandji w czasie wojny"- 40-42 str., "Pozycja Skautingu Wielkiej Brytanii"- 42-44 str., "Kurs Instruktorski obu Ameryk"- 44 str., "Stany Zjednoczone" -44-45 str., "Sjonistyczna młodzież żydowska"- 45-46., Byłoby bardzo wskazane z punktu widzenia historii Harcerstwa,szczegółowe omówienie tej pozycji wydawniczej.

La Meuse - La Lanterne des samedi 17 et dimanche 18 juillet 1982

la région

Le 3° Jamboree mondial des scouts polonais aura lieu à Comblain-la-Tour, du 1° au 10 août

W ślad za poprzednimi notatkami z prasu, podanymi w 'Biuletynie' (Rok XI, Nr. 1./30/z marca 1983 r.), dodajemy kilka odbitek tytułów z prasu lokalnej w Belgii, nadesłanych przez hm. St. Boddanowicza z Londynu w Anglii. /Red/

Le 3° Jamboree mondial des guides et scouts polonais se déroulera à Comblain-la-Tour du 1° au 10 août prochain. Ce rassemblement marquera, après l'Italie et le Canada, l'attachement (depuis 75 ans) du peuple polonais aux idées de Baden-Powell, dont on fêtera le 125° anniversaire de la naissance. En Belgique, le scoutisme polonais est né en 1929, à Berlingen, et se développa rapidement jusqu'à la fin des années 50. C'est une unité de guides et scouts seniors qui organise ce 3° jamboree, à Comblain-la-Tour, avec la participation des comités locaux.

une maison polonaise qui a fait de ce village de la vallée de l'Ourthe un lieu de rassemblement annuel de Polonais vivant en Belgique et à l'étranger.

Cette année encore, 1.500 jeunes d'Angleterre, d'Allemagne, de France, d'Australie, des U.S.A., du Canada planteront leurs tentes dans les prés que des fermiers ont accepté de mettre à leur disposition gracieusement.

Une journée « porte ouverte » aura lieu le 8 août. Elle commencera par une messe solennelle, célébrée à 10 h 30 par Mr Wesoly, et se terminera par un grand feu de camp au parc Biron, à 16 h 30.

Un autocollant et un timbre à date commémoreront cet événement.

Y.L.

REDACTION
Bulletin d'été 82
2000 Lige
Téléphone: 04325.16.52
Téléc: 64229.41.237

Gazette de Liège

ABONNEMENTS
C.C.P. 048 86121 65
ou à la Librairie Sagnaux -
1000 Bruxelles
PUBLICITE
Tél: 021234157

-2A

Lundi 9 août 1982

Ils étaient 1.500 à Comblain-la-Tour pour le 3e jamboree international

Prénom: scout-guide - nom de famille: polonais

Pendant six jours, Comblain-la-Tour aura mis ses propres villages et ses possibilités d'accueil à la disposition de 1.500 guides et scouts polonais venus d'Autriche, d'Allemagne et d'Europe pour commémorer en l'honneur de l'anniversaire de la naissance de Baden-Powell, le 3° jamboree mondial des scouts polonais. Les scouts de Belgique ont été invités à participer à ce rassemblement international.

Dimanche prochain toute la presse de Belgique va se consacrer à ce rassemblement international de scouts polonais. Les scouts de Belgique ont été invités à participer à ce rassemblement international. Les scouts de Belgique ont été invités à participer à ce rassemblement international.

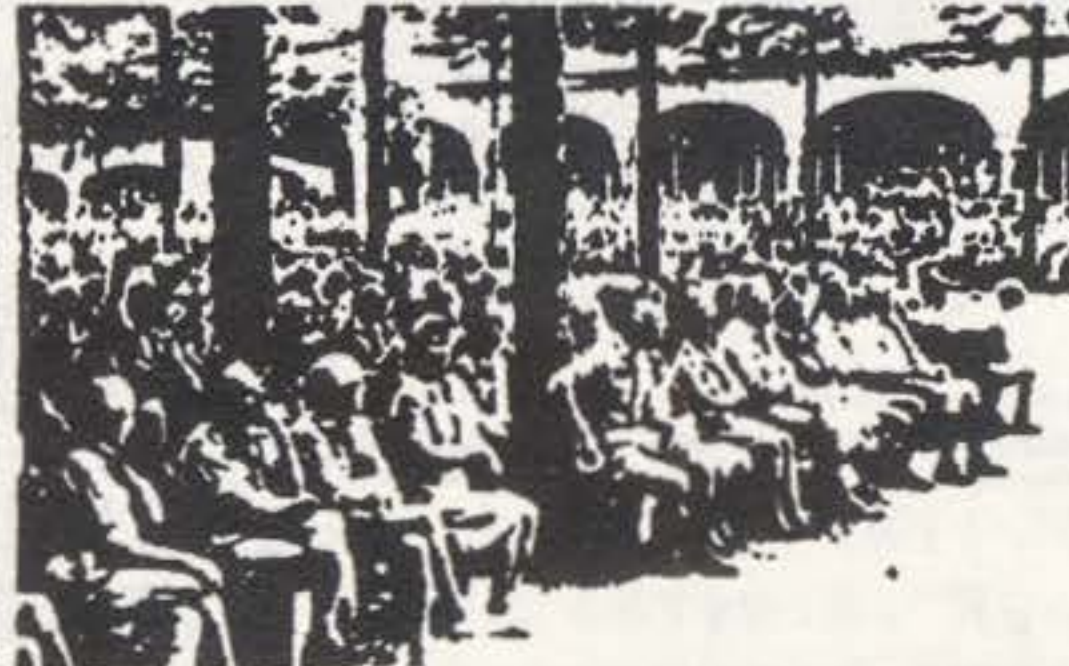

En haut de gauche à droite: le Bataillon Douchon, l'Armada Stella, l'Armada Barbara, l'Armada Maria-Cecilia et la Comandante Carolina. En bas de

Le 3° Jamboree mondial des guides et scouts polonais se déroulera à Comblain-la-Tour du 1° au 10 août prochain. Ce rassemblement marquera, après l'Italie et le Canada, l'attachement (depuis 75 ans) du peuple polonais aux idées de Baden-Powell, dont on fêtera le 125° anniversaire de la naissance.

une maison polonaise qui a fait de ce village de la vallée de l'Ourthe un lieu de rassemblement annuel de Polonais vivant en Belgique et à l'étranger.

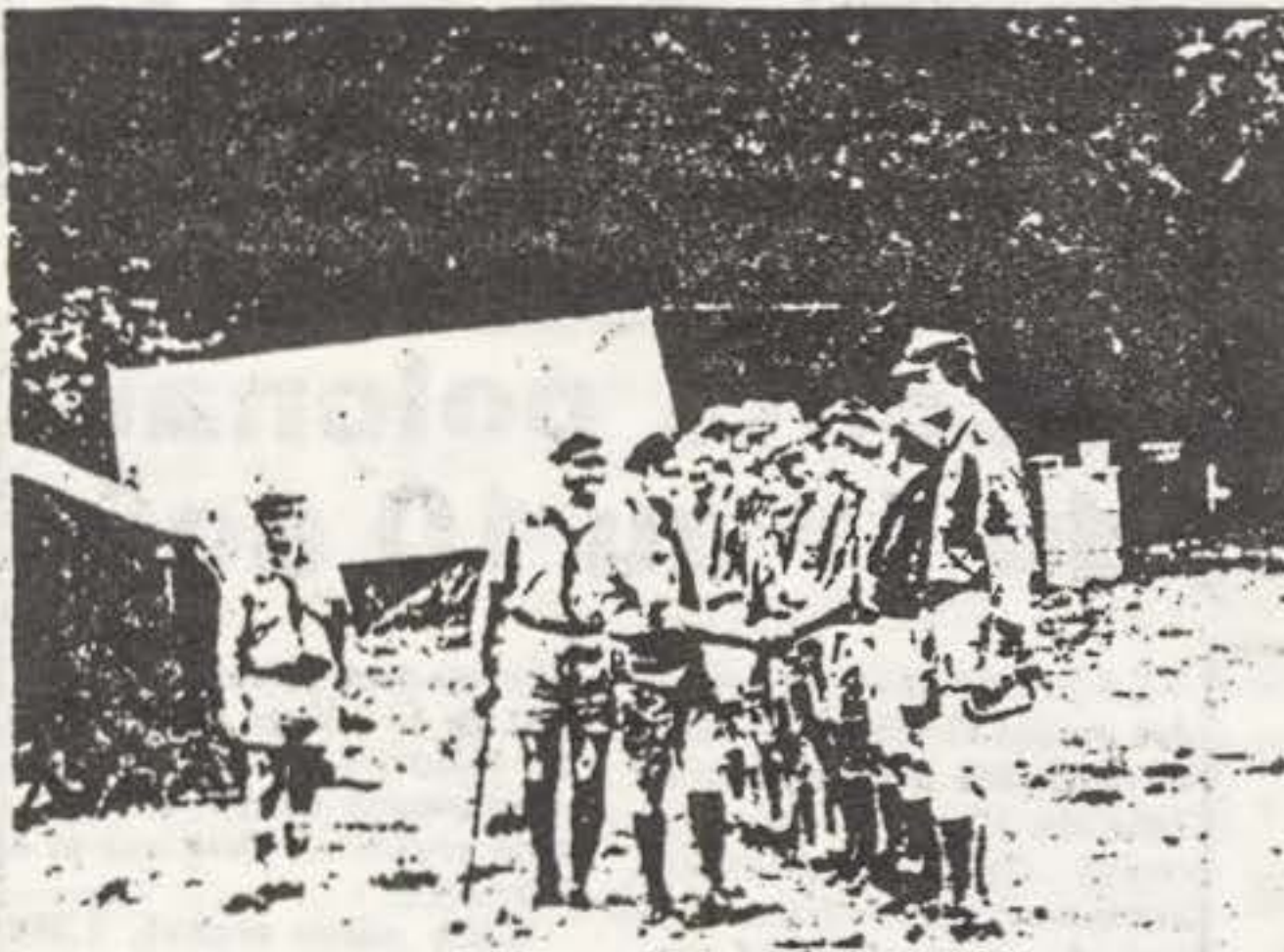
Solidarité à Banneux

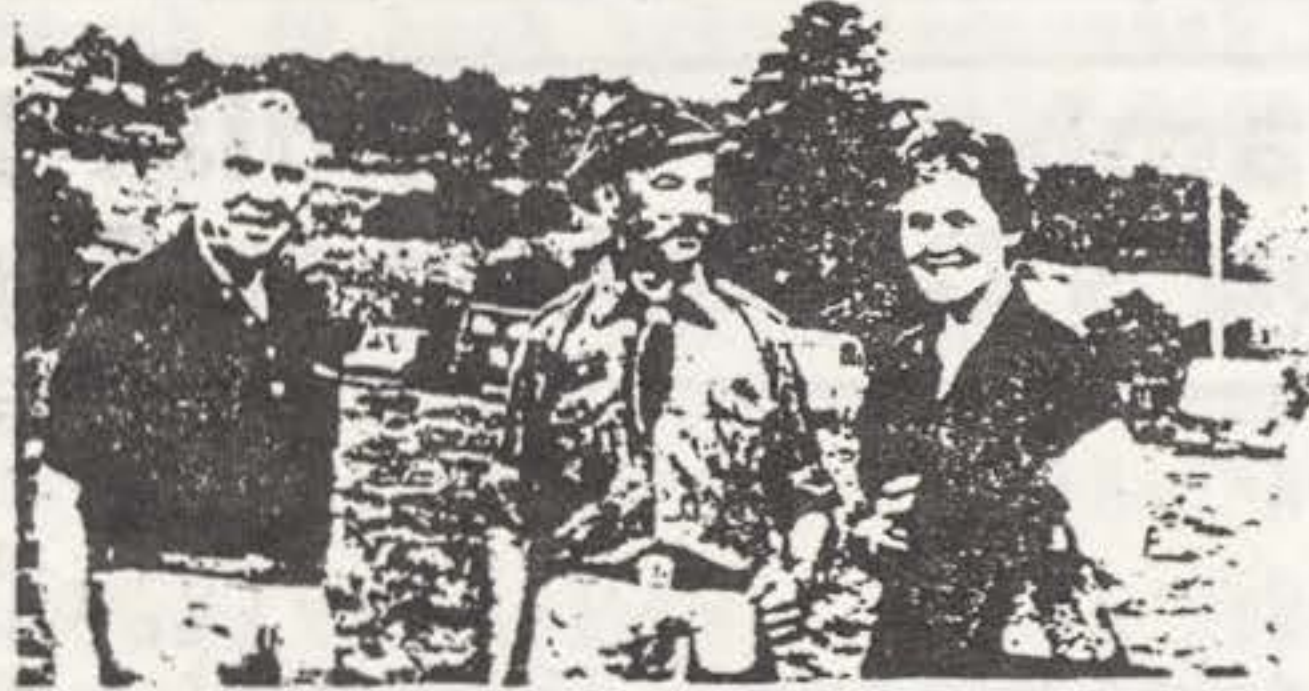
Les guides et scouts polonais ont été invités à participer à ce rassemblement international de scouts polonais. Les scouts de Belgique ont été invités à participer à ce rassemblement international.

archiwum

• M. Wacziarg, polonais américain, (chef mondial des scouts polonais) inspecte les scouts anglais.

• Des visiteurs polonais de Hollande avec le Dr T. Borowski, de Nottingham, chef instructeur de moniteurs.

Des scouts polonais (1.500), venus d'Angleterre, des Etats-Unis du Canada, d'Australie et d'Argentine au Jamboree de Comblain-la-Tour

Du 1er au 10 août, un jamboree mondial rassemble, à Comblain-la-Tour, 1.200 scouts polonais accueillis par environ 200 adultes. Il s'agit de scouts, d'éclaireurs et d'anciens scouts polonais venus du monde entier.

Du 1er au 10 août, Comblain-la-Tour vit à l'heure polonaise. Le mouvement scout polonais créé en 1911 organise son jamboree traditionnel sur les collines environnantes.

Il y a une vingtaine d'années, l'A.S.B.L. des œuvres polonaises achetait un ancien hôtel à Comblain-la-Tour (Hamoir). Les retraités et des colonies de vacances pouvaient y accéder, dans un cadre propice aux vacances et au repos. Conscients des possibilités du site et sûrs de l'accueil de la population, le mouvement mondial des scouts polonais a pris les contacts qui ont abouti à l'instauration du jamboree 1982. Ils sont environ 1.500 dont 1.200 enfants et adolescents, et environ 300 adultes. Parmi eux, 600 scouts polonais d'Angleterre. Les autres viennent des Etats-Unis, du Canada, d'Australie et d'Argentine. L'âge des adultes a 82 ans!

Les fermiers ont mis leurs prairies à la disposition des campeurs. Les filles sont dans les camps à droite; les garçons sont nettement séparés dans la zone de gauche. Le tout est suffisamment rassemblé pour que les responsables puissent avoir l'œil sur l'ensemble des infrastructures. Les différents pays représentés sont la Belgique, l'Allemagne, l'Angleterre, l'Argentine,

l'Australie, la France, le Canada et les Etats-Unis.

Le Mouvement scout est né en 11 rue (rassemblement ou lieu en 1911). Les deux derniers sièges à Monte C 1989 et au Camp «chef mondial» n'ont pas été occupés. M. Wacziarg est au camp. L'est le Dr T. Borowski, à N. sont également, leur rév. Zbign S.Ch. 3000, 18 M Heights, Michig des visiteurs est dimanche à août, vent des Polonais nouer des contacts, à la recherche.

La plupart des participants ont encore des parents proches ou lointains en Pologne.

L'histoire de la Pologne fut particulièrement tourmentée. C'est une des raisons qui explique la dispersion des Polonais par le monde et l'attachement qui les unit à la mère-patrie.

La commune de Hamoir s'est contentée d'aménager les sentiers d'accès aux différents campements, de prendre en charge l'évacuation des déchets. Le ravitaillement en eau est effectué par les fermiers. Les scouts logent à l'hôtel de Comblain et dans 140 tentes.

La nourriture est achetée sur les marchés locaux et dans les magasins de l'endroit. Chaque troupe prépare elle-même ses repas.

Le contact local est du ressort de M. Pierre Mahieu, de Comblain-Falson.

LE SOIR

LE SOIR D'ÉTÉ

de la T.S.F. au service de l'information en poche à la carte sur demande

Quotidien

Place de Louvain, 21, 1000 Bruxelles

96e année, n° 183

Edition ••

Mardi 10 août 1982

Mardi 10 août 1982

NOUVELLES DE BELGIQUE

Dix jours de jamboree mondial pour les scouts et guides polonais, à Comblain-la-Tour

« Caswa » le salut scout polonais. Intéressant à lire sur les « précéder tout échange de paroles entre une guide ou un scout polonais et un de ses chefs. Pendant les dix premiers jours d'août le petit village de Comblain-la-Tour a reçu de « Caswa », accompagnés du salut scout traditionnel (trois doigts levés, ou la variante polonaise inspirée du salut militaire) deux doigts levés.

Treize ans après le mont Cassin, en Italie, six ans après le Canada, le village ardennais a fourni un cadre naturel

de scouts de l'étranger. La guerre (1914-1918) tomba dans l'orbite polonaise et le mouvement scout fut interdit.

Le scoutisme de 1939
Il y a toujours à l'étranger conquis par eux dans les formes traditionnelles de 1939.

Il est devenu le lieu de rassemblement des immigrés polonais, spécialement ceux de la province de Liège. C'est dans son parc qu'était installé le quartier général et le grand commandement: des chefs scouts aux cheveux gris, anciens membres de l'Armée secrète ou officiers de l'armée polonaise en exil, venus de tous les continents et discutant gravement en cercle, installés sur des bancs.

leurs portiques, les observatoires, les aubettes, les corps de garde, les installations sanitaires, en bois. Les jeunes se lancèrent ensuite à la conquête des « plus belles vallées de Belgique » choisies soit en fonction de leur valeur historique (Bouillon, Namur, Tongres, Bruxelles, Gand), touristique (Spa, Coe, Remouchamps) ou la présence de fortes communautés polonaises (Gen

à neuf millions d'individus de des origines diverses, présents dans le Nouveau Continent, reste vivace et structurée. Belgique et la France ont les immigrés polonais dans les grands centres nouveaux: Liège, Charleroi, Namur, pour la Belgique, et pour la France: Des pays d'immigration latine et d'Anzelm

• Le vénérable Zbigniew A. Dłotczyński, S. Ch. pasteur, venu de Détroit

V.L.
VALLONIE 14-7-82
COMBLAIN-LA-TOUR A L'HEURE DU SCOUTISME POLONAIS

Du 1er au 10 août 1982, se déroulera à Comblain-la-Tour, le troisième jamboree mondial des guides et scouts Polonais. Ce rassemblement marquera, après l'Italie et le Canada, l'attachement depuis 75 ans, de ce peuple aux idées de Baden Powell dont on fêtera le 125e anniversaire de la naissance.

En Belgique, le scoutisme polonais vit le jour en 1929 à Beringen et prit rapidement de l'essor jusqu'à la fin des années '50. Actuellement, il existe une unité de guides et scouts seniors, qui avec la participation des comités locaux organise ce troisième Jamboree à Comblain-la-Tour. Pourquoi Com-

Du 1er au 10 août prochain Les scouts polonais à Comblain-la-Tour

Dans le cadre du 125e anniversaire de la naissance de Baden-Powell, père du scoutisme, du 1er au 10 août prochain se déroulera à Comblain-la-Tour le troisième jamboree mondial des guides et scouts polonais.

Quinze cents jeunes d'Angleterre, d'Allemagne, de France, d'Australie, des Etats-Unis, du Canada, planteront leurs tentes dans les prairies mises gracieusement à leur disposition par les

Ce rassemblement marquera, après l'Italie et le Canada, l'attachement, depuis 75 ans, du peuple polonais aux idées de Baden-Powell. En Belgique, le scoutisme polonais vit le jour en 1929 à Beringen et prit de l'essor jusqu'à la fin des années 50. Aujourd'hui, il existe encore une unité de guides et scouts seniors polonais; c'est lui qui, avec la collaboration des comités locaux, organise ce jamboree.

Ostatni numer londyńskiego pisma pt; "SKAUT", ukazał się z początkiem ub.roku.[1]. Obecny numer, datowany na rok 1982-1983 został wydany z początkiem lata b.r. [2].

Jak zwykle, czeka się na to wydawnictwo. Jest ono bowiem wartościowym pismem w treści przeznaczonym na omawianie spraw historii Harcerstwa Polskiego i wydawane przez Członków Koła Harcerek i Harcerzy z lat dawnych w Londynie, je-dynego takiego Koła na świecie, stanowi spec - jalną pozycję w piśmiennictwie tego Związku.

W ostatnim wydaniu zamieszczono przede wszystkim wspomnienie pośmiertne poświęcone osobie, b.Prezydenta RP, prof.dra.Stanisława Ostrowskiego [*29.X.1892-+22.XI.1982] zmarłemu w Londynie. Następnie, odnotowano odejście od nas, dra Władysława Zaleskiego [*1884-+1982], który w r. 1910 należał do drużyny skautów w Sanoku a w r. 1913 brał udział, razem z Andrzejem Małkowskim w wyprawie Polskich Skautów na Złot Skauto

-wy do Birmingham w Anglii. Hm.Jadwiga Wierzbianańska, piszę wspomnienie na temat osoby dha.Zdzisława Stieberga- zwanego w harcerstwie 'Zbikiem'. Dh.J.Szkudłapski piszę parę słów z pobytu w Anglii i spotkania tam Ojca Świętego Jana Pawła II-go z Rodakami.Powiedział tam m.in.Ojciec Święty do Polonii...."Nie można o Was myśleć, wychodząc od pojęcia 'emigracja'. Trzeba myśleć, wychodząc od rzeczywistości 'ojczyzna'. To prawda, że przed drugą wojną światową była w Anglii pewna liczba Polaków-emigrantów.Jednakże ci, którzy znaleźli się w ramach wydarzeń wojennych, nie byli emigrantami.Byli Polską wyrwaną z własnych granic, z własnych pobojuwisk.".... Dh.J.Kędzierski piszę na temat pracy konspiracyjnej harcerstwa Polskiego w Gdyni.Dh.J.Szkudłapski nakreślił mały szkic o lwowskim wydaniu pisma 'Skaut' w 1911 r.Dh.dr.Leopold J.Obierek piszę na temat wydawnictwa książki 'W Gromadzie Zuchów' dokonanej przez Skauting Amerykański w r.1945.Dh-na Romana Balicka napisała obszernie wspomnienie o Eugeni Umińskiej - harcerki i artystki.Dh.Romek, piszę na temat przejść wojennych, szczególnie Jego drogi z Polski poprzez Węgry do Francji.Dh.Józef Bazylewicz opisuje swój wojenny pobyt w obozie przymusowej pracy na Syberii w czasie ub.wojny.Jest wspomnienie z ostatniego pobytu harcerki w Kraju.Również, dużo stosunkowo miejsca poświęcono w tym zeszycie sprawom ubiegłego III-go Światowego Złotu ZHP w Belgii [1982 r.]. Piszą o tym:Hm.Leonidas Kliszewicz, Hm.S.Bogdanowicz, Hm.Barbara Głogowska, Hm.Tomasz Kuba Kozłowski. O Międzynarodowym Zlocie Skautów w Gödöllo, w 1933 r.piszę krótkie wspomnienie Hm.H.K.. Dh.J.Szkudłapski, przedstawia przebieg Walnego Zebrania Koła Harcerek i Harcerzy z lat dawnych, odbytego dn.6.XII.1981 r. w Londynie, oraz podano szczegółową listę przychodów i rozchodów tego Koła. W rozdziale, 'Ci co odeszli', odnotowano nazwiska takich ludzi jak: gen.dyw.Zygmunt Bohusz-Szysko [*19.I.1893-+20.VI.1982], Dhna Aniela Rymwid-Misiakowa [*1903 - +13.VI.1982], inż.hm.Bronisław Marian Pancewicz [+19.III.1983], Ksiądz Prałat Rafał Elston-Gogoliński [*19.X.1902-+22.X.1982], dh.Antoni Ropelewski [*29. XII. 1893-+8.IV.1983]. Numer zamykają wiadomości drobne oraz wspomnienie czterdziestolecia pracy hufca 'Bałtyk' [1943-1983], hufca harcerek, którego założycielką i pierwszą hufcową była hm.Helena Grażyńska.Podano również spis treści.

Podobnie jak w latach poprzednich, zeszyt ten w treści jest wartościowym przyczynkiem do opisów losów Harcerstwa Polskiego oraz wielu osób w nim działających. Szkoda jedynie, że pismo to nie może wychodzić częściej. -zb-

SKAUT

PISMO KOŁA HARCEREK I HARCERZY
Z LAT DAWNYCH

ROK XXI - XXII

1982 - 1983

Nr. 32/33

Prawo walki o byt jest prawem istnienia życia na świecie. Ten jest słabszy, kto buduje na kłamstwie i fałszu, w porównaniu z tym, który buduje na prawdzie. Naród, który na kłamstwie buduje swe myśli, idzie do zguby.

Józef Piłsudski: Lwów 6.8.1923r.

(1) Patrz omówienie takowego: "Biuletyn" Rok.X.Nr.2.(28) Lipiec 1982 rok .

(2) "SKAUT" Pismo Koła Harcerek i Harcerzy z lat dawnych. Rok.XXI-XXII.Nr.32-33. 1982-1983. Szytywna okładka.Wymiar:200x165 mm. s.44. Zdjęć:6. Rysunki. Red.Komitek:Hm.Hanna Smoleńska -redaktorka-, Dh.J.Rowiński, Phm.J.Kędzierski, Dh.J.Szkudłapski. Administracja:dh.M.Spławski, 7, Loftus Rd, London, W12 7 EH, England.

ALMANACH POLONII 1983 ...

W książce poświęconej sprawom życia Polaków na świecie oraz licznym zagadnieniom spraw krajowych, szczególnie z historii, w tym roku wydawniczym, zamieszczono cztery opracowania poświęcone tematowi harcerstwa Polskiego.

** Harcmistrz Eugeniusz Sikorski, b. sekretarz Gł.Kw. Harcerzy w latach: 1931 - 1933, organizator Wystawy Fotograficznej: "Polskie Harcerstwo okresu 1911-1945", piszę krótkie omówienie celu i przebiegu tej wystawy, przedstawiając z niej 17-cie zdjęć z historii Ruchu Harcerskiego, jakie zaopatrzył swoim komentarzem. Zdjęcia bardzo wartościowe, pokazują urok tego Ruchu. **

** Z książki śp. hm. Aleksandra Kamińskiego "Kamienie na szaniec", podano wyjątek - pt: 'Pod Arsenalem' omawiający akcję konspiracyjnego Harcerstwa w Warszawie - odbicie 'Rudego' w marcu 1943 r. Załączono pięć zdjęć b. uczestników tej akcji. **

** Hm. Olgierd Fietkiewicz piszę w opracowaniu "Polskie harcerstwo dziś" notatki do 12 zdjęć przedstawiających poczynania harcerstwa w Polsce od 1944 roku. **

** Małgorzata Wojnowska przedstawia w pracy pt: "Andrzej i Olga Małkowscy - pierwsze małżeństwo harcerskie", krótki życiorys tych twórców Polskiego Skautingu. Opracowanie napisane z dużą znajomością tematu. **

"ALMANACH POLONII 1983". Okładka. Druk. Wym: 235x165 mm. s. 372 nlb. 16. Liczne kolorowe zdjęcia. Wyd: Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną, 'Polonia', Warszawa, 1983.

1 BIULETYN HISTORYCZNY

CHORĄGWI STOŁECZNEJ ZHP
im. BOHATERÓW WARSZAWY.

LUTY 1983

Pierwszy numer pisma Komisji Historycznej Chorągwi Stołecznej ZHP, przeznaczony jest w treści dla instruktorów harcerskich. Zamieszczono w tym wydaniu opracowanie na temat historii Hufca Praga w latach: 1944-1949, napisane przez hm. R. Modrzejewskiego.

"Biuletyn Historyczny Chorągwi Stołecznej ZHP im. Bohaterów Warszawy". Offset. s. 6. Wym 297x210 mm. Red: Komitet. Warszawa, kwiecień, 1982 rok. Polska.

Choć dwa lata już mijają od czasu ukazania się tego zeszytu 'Ruchu Przyszłości Harcerstwa' to należy się jego odnotowanie. W treści bowiem, zawiera on liczne rozprawy omawiające historię Harcerstwa oraz myśli w kierunku utrzymania ruchu Harcerskiego w Polsce, choć z różnicą poglądów, w jednej całości organizacyjnej. Poświęcono tam również dużo miejsca myślom Baden-Powella na temat pracy instruktorskiej. Zeszyt jest dzisiaj ciekawym materiałem myśli oraz poglądów na prace harcerskie w Kraju, z okresu tamtejszej - odnowy.

		KWARTALNIK Redaktor: MARIAN MISZCZUK Wydaje: KRĄG ZAŁOŻYCIELI
Rok 1: 1981	WARSZAWA LIPIEC - SIERPIEŃ - WRZESIEŃ	Nr 2

"PRZYSZŁOŚĆ HARCERSTWA". Rok 1. Nr 2. Lipiec-sierpień-wrzesień 1981 r. Kwartalnik. Offset. Wym: 295x210 mm. s. 16. Red: Marian Miszczuk. Wyd: Ruch 'Przyszłość Harcerstwa', Nakł: 1000 egz. Warszawa, 1981 r. Polska.

MARZEC

NR 2/1983

SOWIŃSZCZAK^HS

Jednodniówka K1983 im. P. J. Sowińskiego
ukazuje się jeden raz w kwartale.

/do użytku wewnątrzorganizacyjnego/

Pismo poświęcone w treści sprawom lokalnej pracy harcerskiej - drużyn starszo harcerskich przy Technikum Kolejowym w Warszawie. W numerze z marca b.r. piszę się m.in. o poszukiwaniu zaginionego sztandaru harcerskiego z czasów ubiegłej wojny oraz pracach ostatnich czasów tych drużyn.

'Sowińszczak' HSI, Nr. 2/1983 r. Offset. Wym: 210x150 mm. s. 4. Red: Piotr Gregier. Warszawa, Polska.

Pismo wydawane przez Kom. Chorągwi w Lublinie od sierpnia ub. roku, jest dobrym informatorem tamtejszego okręgu pracy harcerskiej. Przynosi ciekawy dział z historii ruchu harcerskiego w Lublinie, materiały szkoleniowe oraz sprawozdawcze pracy harcerskiej, dział dla Zuchów oraz ogólne wiadomości na temat zainteresowań harcerskich.

NR 1/2 SIERPIEŃ - WRZESIEŃ

WATRA

KOMENDA CHORĄGWI ZHP im. PKWN w LUBLINIE

'Watra'. Rok. I. Nr. 1-2 Sierpień-wrzesień 1982 r. Offset. Wym: 210x150 mm. s. 16. Rysunki. Wyd; Komenda Chorągwi ZHP im. PKWN w Lublinie. Red. Komitet. Lublin, Polska.

NA TROPIE

JEDNODNIÓWKA, 24 IV 1983

III Ogólnopolska Zbiórka Przedstawicieli Harcerzy Starszych

Specjalny numer poświęcony spotkaniu instruktorów harcerskich PZHS. Omawia się tam cele takich spotkań, jako droga do wypracowania wspólnych zainteresowań podbudowy moralnej pracy z młodzieżą w harcerstwie. Zamieszczonych jest wiele wypowiedzi na temat pracy wychowawczej harcerstwa, takich b. działaczy jak: dr. Ewa Grodecka, hm. Jędrzej Głertych, dr. Michał Grażyński, hm. Aleksander Kamiński, i hm. Józef Sosnowski. Bardzo ciekawy i interesujący numer pisma.

taczy jak: dr. Ewa Grodecka, hm. Jędrzej Głertych, dr. Michał Grażyński, hm. Aleksander Kamiński, i hm. Józef Sosnowski. Bardzo ciekawy i interesujący numer pisma.

'Na Tropie'. Jednodniówka. 24. IV. 1983 r. - III Ogólnopolska Zbiórka Przedstawicieli Harcerzy Starszych. Offset. Wym: 300x210 mm. s. 12. Warszawa, Polska.

W ramach prac wydawniczych Zespołu Historycznego GK ZHP w Warszawie, ukazała się praca poświęcona pamięci harcmistrza Jerzego Brauna, (*1. ix. 1901 - +17. x. 1975). Autorka tego życiorysu Maria Żychowska, zebrała szereg dokumentów, oraz dotarła do osób z rodziny dh. Brauna, co pozwoliło na wykonanie tej pracy w bardzo solidnym zasięgu. Dh. Braun, znany szczególnie w harcerstwie z napisanej przez siebie piosenki; "Płonie ognisko.." w listopadzie 1918 roku, oraz znanej nam "Szopki harcerskiej", był również działaczem politycznym, pisarzem. Ale przede wszystkim - harcerzem. Kiedy przebywał w latach 1965-75 wśród Polonii na świecie, przy każdym spotkaniu z Nim, zawsze wartości harcerskie podkreślał, jako naukę moralności człowieka w imię służby: Bogu i Narodowi.

Bardzo dobrze się stało, że owy życiorys został napisany i wydany w Kraju. Pozwoli to młodzieży harcerskiej na zapoznanie się z bardzo

Harcerstwo

MARIA ŻYCHOWSKA

JERZY BRAUN
(1901-1975)*harcerz, poeta, filozof,
publicysta*

ZESPÓŁ HISTORYCZNY GK ZHP

ciekawą postacią jaką był dh.Braun, za życia, zawsze oddany tej młodzieży .

Maria Żychowska, "Jerzy Braun (1901-1975)-harcercz, poeta, filozof, publicysta". Druk. Sztetwna okładka. Wym: 163x116 mm. s. 36. Zdj; 6. Wyd; Zespół Historyczny GK ZHP. Red. Marian Miszczuk. Nakład; 1.000 egz. Warszawa, 1983 r. Polska.

ROLAND E. PHILIPPS

SYSTEM ZASTĘPOWY

**WARSZAWA'83
ZESPÓŁ HISTORYCZNY
GK ZHP**

'System zastępowy' (The Patrol System) to praca znana już w ruchu harcerskim w Polsce. Ukazały się jej wydania w latach: 1922, 1931, 1939, i po wojnie w r. 1946 oraz 1981-szym. Jednak, potrzeba tego podręcznika pracy w zastępach w Kraju, spowodowała, iż Zespół Historyczny GK ZHP wznowił jej nakład. W treści, choć pisana ta praca była dla skautów Angielskich, nadaje się do przystosowania w zastępach harcerskich. Udostępnienie więc jej kierownictwu harcerskiemu w zastępach jest pożytecznym poczynaniem w tym kierunku.

Roland E. Philipps, 'System zastępowy'. Offset. Wym: 207x145 mm. s. 38. Wydanie VI. Wyd: Zespół Historyczny GK ZHP. Nakład; 3.000 egz. Warszawa 1983 r. Polska.

Dotarcie do prasy harcerskiej jest bardzo trudne. Bo nie tylko, że ukazuje się wiele pism i pieśemek tego Ruchu, ale nie zawsze redaktorzy takowych, wysyłają egzemplarze okazowe do ośrodków pracujących nad ich zachowaniem i utwale- niem dla nauki. Hm. Marian Miszczuk, podjął się zebrania tytułów tej pracy, posegregowania tego i opracowania w całości, co jest przedstawione w broszurce pt; 'Spis tytułów prasy harcerskiej 1911-1939'. Sam Autor pisze w

wstępie m.in.: "... Prasa harcerska towarzyszy harcerstwu niemal od pierwszych chwil jego istnienia. Stanowi ważny, bogaty, ciekawy i ciągle mało znany dokument odzwierciedlający dzieje naszego ruchu.

Prasa harcerska to ogół pism poświęconych działalności polskich związków skautowych i harcerskich, redagowane oraz wydawane przez ich jednostki organizacyjne, członków, osoby z nimi związane oraz w ich imieniu przez wydawnictwa prasowe.".../s.4/ Dh. Miszczuk przedstawił w swoim opracowaniu 245 tytułów prasy harcerskiej wydawanej w Polsce. Również, podzielił to na okresy historyczne w następującym schemacie:

... " Okres: I. 1911-1939. 1/1911-1918 Organizacje skautowe i harcerskie pod zaborami i na emigracji 2/1918-1939 ZHP, harcerstwo poza granicami kraju. II. 1939-1945. a) organizacje konspiracyjne, b) harcerstwo na emigracji. III. po 1945. 1/1945-1949 ZHP, 2/1949-1956 OH, ZMP, DHPL, 3/po 1956 ZHP, NRH + ZHP poza granicami kraju. " ... /s.5/.

Układ zestawu tej pracy jest alfabetyczny. Mamy w nim n.p. 16 pozycji z tytułem pisma ; "Czuwaj", 7 pozycji o tytule "Harcercz", i oczywiście nie pominięto pierwszej pozycji wydawniczej harcerstwa /

MARIAN MISZCZUK

Spis tytułów prasy harcerskiej 1911-1939

ZESPÓŁ HISTORYCZNY GK ZHP

wówczas -Skautingu/, "Skaut" zapoczątkowanego przez Andrzeja Małkowskiego we Lwowie w 1911 roku. Autor, powiada również iż : " Zestawienie tytułów jest krokiem wstępnym do sporządzenia bibliografii prasy harcerskiej.".../s.6/ Bardzo dobrze więc, że Autor poczynił te kroki.

Marian Miszczuk, "Spis tytułów prasy harcerskiej 1911 - 1939". Szttywna okładka. Druk. Wym: 163x116 mm. s.32. Zdjęć wydawnictw: 8. Wyd: Zespół Historyczny GK Z-HP. Nakład; 1.000 egz. Warszawa 1983, Polska.

Harcerstwo

harcerstwa Polskiego na świecie. Na szczególną uwagę naszą, zastępuje oprawanie Feliksa Bo+ ciana pt; "Harcerstwo na obczyźnie" /1/. Obszerny materiał zebrany na ten temat, podany w trzech odcinkach, zawiera za-

Harcerstwo na obczyźnie

sadniczy opis działalności; najpierw skautowych z 1911 - 1919 r. następnie harcerskich już doprowadzonych do sierpnia 1982 roku. Oczywiście, trudno nawet w ramach obszernego artykułu, zakreślić szkielet prac tego ruchu młodzieży na świecie. Podotął jednak Autor, przypomnieć o najważniejszych przerwaniach osiągnięć tego Harcerstwa. Przypomniał o początkach tej pracy na Rusi lub w Austrii. Odnotował pobyt A. Małkowskiego w Ameryce i Jego tam starania o budowę tego Ruchu. Zwrócił uwagę na Złot Harcerstwa Polskiego z Zagranicy w 1934 r. w Warszawie. Omówił On również o kres pracy harcerskiej w czasie ubiegłej wojny światowej, ze szczególnym podkreśleniem istnienia jej w Anglii oraz Afryce. Powojenne prace Harcerstwa Polskiego na świecie, od 1946 r. naznaczają się oświadczeniem pierwszej powojennej konferencji Harcerskiej w Enghien pod Paryżem, gdzie powiedziano m.in. "... w kraju nie ma warunków, w których mógłby istnieć i działać prawdziwy Związek Harcerstwa Polskiego" .../1946 r./ . Tutaj, Autor rozwija przebieg dalszych prac harcerskich na świecie. Wspomina On również o staraniach ZHP na Emigracji o uzyskanie praw członkowskich w Światowej Konferencji Skautów. Przedstawia On, zarys ogólnych poczynań harcerskich na emigracji, nie pomijając trzech Światowych Złotów tego ZHP. Zamieszczono rów-

nież tabele przedstawiające strukturę ZHP na świecie, dane liczbowe tej organizacji oraz skład osobowy Naczelnicztwa, wybranego w r. 1982 na Zlocie w Belgii. Autor w tej pracy, korzystał z obszernych źródeł informacyjnych opublikowanych w Kraju jak też osiągniętych z zagranicy. Ponieważ praca jest napisana obiektywnie, więc trzeba się cieszyć z jej ukazania się w Kraju.**

*

Następna praca to artykuł Tadeusza Truchanowicza pt; " Związek Harcerstwa Polskiego na Wschodzie w latach 1940-1945" /2/. Opracowanie to jest przeznaczone w treści przebiegowi i rozwojowi pracy harcerskiej w tych latach okresu ostatniej wojny na terenie Afryki, gdzie znajdowały się obozy Polaków, z rodzinami a więc w tym wiele dzieci, ewakuowanych z Rosji. Na ten temat, pisano już wiele w publikacjach ZHP wydanych na świecie. Autor, korzystał z szeregu tych wydawnictw jak też oparł swoją pracę, na źródłach uzyskanych w Kraju, z szczególnym podkreśleniem ukazującego się wówczas pisma 'Skaut', wydawanego w Jerozolimie. W opracowaniu swoim, Autor jest bardzo skrupulatny w weryfikacji faktów, co powoduje, że oddał On czytelnikowi krajowemu, ciekawy i wartościowy przyczynek do historii z życia ruchu Harcerskiego na świecie.*

*

Marja Żychowska, "JERZY BRAUN (1901 - 1975), harcerz, poeta, filozof, publicysta". /3/ Obszerny i ciekawie napisany życiorys twórcy piosenki harcerskiej : 'Płonie ognisko i szumią knieje..'znanego nam z pracy harcerskiej oraz pobytu wśród nas na Emigracji. Praca ta ukazata się również w formie książecz-

-ki, wyd. w 1983 r. w Kraju.**

*

Marian Miszczuk, "HARCERSTWO NA EMIGRACJI"/4/. Krótkie opracowanie na temat pozycji organizacyjnych Harcerstwa na świecie, zamieszczonych w Roczniku Polonii z 1948 r. wyd. w Londynie, Anglia.**

*

Jadwiga Wierzbianańska, "ALEKSANDER KAMIŃSKI 1903-1978"/5/. Autorka napisała krótki życiorys dha. 'Kamyka' z szczególnym podkreśleniem Jego wkładu w rozwój ruchu Harcerskiego w Polsce.**

"HARCERSTWO". Miesięcznik Związku Harcerstwa Polskiego. Okł. Druk. Wym: 240x165 mm s. 48. Red. Kolegium. Red: Dłgierd Fietkiewicz, Warszawa, Polska.

/1/ Tamże. Feliks Bocian, 'Harcerstwo na obczyźnie'. R. XXV. Nr. 1. (276) styczeń 1983 Cz. I.; Nr. 2. (277) luty 1983 Cz. II.; Nr. 3. (278) marzec 1983 Cz. III. *

/2/ Tamże. Tadeusz Truchanowicz, 'Związek Harcerstwa Polskiego na Wschodzie w latach 1940-1945' Nr. 4. (279) kwiecień 1983, Cz. I.; Nr. 5. (280) maj 1983 Cz. II. *

/3/ Tamże. Maria Żychowska, 'Jerzy Braun', Nr. 1. (276) styczeń 1983 r. *

/4/ Tamże. Marian Miszczuk, 'Harcerstwo na Emigracji' Nr. 2. (277) luty 1983 r. *

/5/ Tamże. Jadwiga Wierzbianańska, 'Aleksander Kamiński 1903-1978'. Nr. 4. (279) kwiecień 1983 r. *

HARCERKI 1939-1945

Pierwsze wydanie książki pt "Harcerki 1939-1945" /1/ uka-zało się w r. 1973 w nakła- dzie zaledwie; 1000 egz. I za-raz po wydaniu książka stała się 'białym k-rukciem'. W tym roku wznowiono wydanie tej p-racy, w większy -m objęciu ma-teriału oraz i-lustracjami . W treści, książ-ka /2/ przedstawia organizację Harcerek przed 1939 rokiem, udział Ich w służbie wojennej 1939 roku, następnie przedsta-wiono przebieg 'Pogotowia Harcerek' okre-su wojny: służba sanitarna, łączność, po-moc dziecku. Działalność Harcerek w pra-cy konspiracyjnej okupowanej Polski, u-

dział Ich w Powstaniu Warszawskim 1944 roku. Praca sięga też tematu, działalnoś-ci harcerek w obozach przymusowej pra-cy oraz konspiracyjnych w Niemczech i pomocy udzielanej tam więzionym har-cerek. Praca ta, była już obszernie omó-wiona z pierwszego wydania w Kraju ora-z za granicą. To drugie jej wydanie za-łącza liczne ilustracje oraz uzupe-łnienia. Praca naukowo wykonana, jest o-pracowaniem, które powinna posiadać ka-żda harcerska w swej osobistej biblio-teczce.**

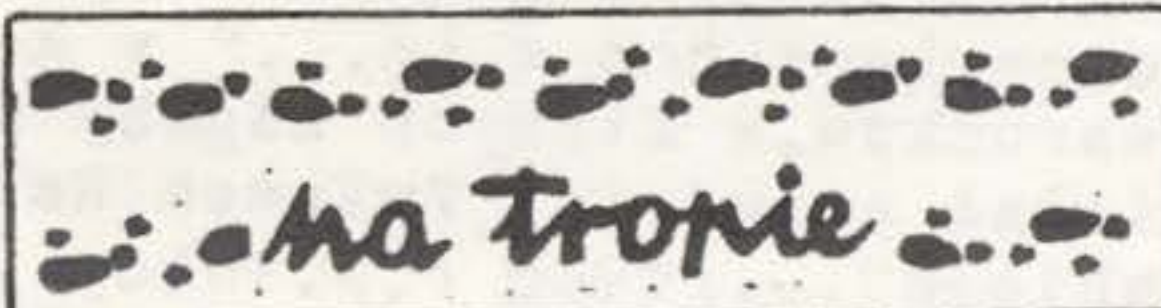
/1/ "HARCERKI 1939-1945". Wydanie I. Okł- adka. Druk. Opracowanie zespołowe. s. 560. Wykresy. Zestawy. Wym: 205x145 mm. Nakład: 1000 egz. Wyd: PWN, Warszawa (listopad), 1973 r. Polska.

/2/ "HARCERKI 1939-1945". Wydanie II. Okł- adka. Druk. Opracowanie zespołowe. s. 563 +30 ilustracje. Wykresy, Zestawy. Wym: 205 x145 mm. Nakład; 30.000 egz. Wyd. PWN. War- szawa (Maj) 1983 r. Polska.

Rok. 23. Nr. 124. Czerwiec 1983 r. s. 16. Zdjęcie; 2. Rys. Rok. 23. Nr. 125. Sierpień 1983. s. 16. Zdjęcie. 6. Rys. Wym: 220x200 mm. Offset. Wyd: Główna Kwatera Harcerek

Wzrostek

p.g. Kraju, Londyn, Anglia. = Numery zawie-rają opracowania na temat Konferencji Instruktorskiej Wędrowniczek w USA (24-29. vii. 83), opisy obchodów 40-lecia ist-nienia Hufca harcerek 'Bałtyk' w Londy-nie, materiał szkoleniowy oraz korespo-ndencję. W numerze 125, napisano wspom-nienia o instruktorkach harcerskich: Jó-zefa Mękarska, hm. /1897-1978/: Stanisła-wa Sanjczówna, hm. /1896-1941/: Jadwiga z Leszczków Wierzbianańska, hm. /1902-1983/. Jak zwykle, pismo ciekawe i wartościowe w treści.**

Rok. xxxvi Nr. 7-8. Li-piec-Sie-rpień 19-83 r. Off

-set. Wym; 210x165 mm. s. 32. Zdjęcia i Rys. Wyd; Naczelnictwo ZHP, Londyn, Anglia. Zawiera materiał szkoleniowy harcerstwa.

Rok. IX. Nr. 1. **HARCERSTWO W PACYFIKIEM** (31). Marzec 1983 r. = Rok. IX. Nr. 2. (32). Czerwiec 1983 = Rok. IX. 3. (33) Wrzesień 1983. Vancouver.